

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
TARPTAUTINIŲ GINČŲ SPRENDIMAS	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: asist. dr. Inga Martinkutė Kitas (-i): jaun. asist. Gitana Kertukaitė-Dirvonė	Vilniaus universitetas, Teisės fakultetas, Viešosios teisės katedra, Saulėtekio al. 9, I rūmai, LT-10222, Vilnius; 405 kab., tel. (8 5) 2366175; el. paštas: vtkatedra@tf.vu.lt

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Antroji	Privalomasis

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	9 (rudens) semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Tarptautinė viešoji teisė, anglų kalbos žinios	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
10	268	48	220

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Studijų dalykas skirtas suteikti teorinių ir praktinių žinių apie tarptautinių ginčų sprendimo būdus, institucijas ir procesinius ypatumus, ypatingą dėmesį skiriant reglamentavimo ir praktinių įgyvendinimo aspektų lyginamajai analizei, ugdyti studentų gebėjimus taikyti įgytas žinias praktinėje veikloje, veiksmingai ir etiškai dalyvaujant tarptautinių ginčų sprendimo procese. Taip pat ugdomos kompetencijos bendrauti ir bendradarbiauti, toliau savarankiškai mokytis ir tobulėti.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Žinos ir gebės lyginti svarbiausias tarptautinių ginčų sprendimo institucijas ir procesus, suvoks iššūkius, su kuriais susiduria tarptautinių ginčų sprendimo dalyviai. Gebės tinkamai teisiškai kvalifikuoti tarptautinius ginčus. Gebės aiškinti ir kritiškai vertinti tarptautinės teisės normas, instrumentus, teismų bei arbitražų sprendimus, susijusius su tarptautiniais ginčais, ir tinkamai juos taikyti naujose situacijose bei praktinėje veikloje. Gebės parinkti tinkamą tarptautinių ginčų sprendimo būdą bei strategiją ir siūlyti priemones probleminių situacijų sprendimui, teikdamas teisinės konsultacijas susijusias su tarptautinių ginčų sprendimu, rengdamas procesinius dokumentus ir dalyvaudamas valstybės ar asmenų atstovavime tarptautiniuose procesuose.	Interaktyvios paskaitos (probleminis dėstymas, socialinio partnerio-eksperto kviestinė paskaita), seminarai (grupės diskusija, atvejo analizė, praktinių situacijų modeliavimas, užduočių atlikimas, pristatymai, inscenizacija), savarankiškas darbas, tiriamieji metodai (informacijos paieška ir analizė)	Aktyvumas paskaitų ir seminarų metu, rašytinis dokumentas, tarptautinio ginčo inscenizacijos žodinis pristatymas, egzaminas raštu
Gebės efektyviai ir konstruktyviai dirbti grupėje, laikydamasis bendravimo principų ir etikos normų.	Seminarai (grupės diskusija, užduočių atlikimas, tarptautinio ginčo inscenizacija)	Aktyvumas seminarų metu, tarptautinio ginčo inscenizacijos procesinio dokumento rengimas ir žodinis pristatymas
Gebės savarankiškai dirbti ir naudotis teisinės informacijos duomenų bazėmis, bei kitais šaltiniais, reikalingais teisės žinių gilinimui (bei studijų tęsimui).	Seminarai (atvejo analizė, praktinių situacijų modeliavimas, užduočių atlikimas, inscenizacija), savarankiškas darbas, tiriamieji metodai (informacijos paieška ir analizė)	Aktyvumas seminarų metu, rašytinis dokumentas, tarptautinio ginčo inscenizacijos žodinis pristatymas

Gebės sklandžiai, argumentuotai ir logiškai reikšti savo nuomonę bei pristatyti poziciją, raštu ir žodžiu komunikuoti profesinėje bei viešojoje erdvinėje, taikant įgytas teorines žinias ir praktinius gebėjimus.	Seminarai (grupės diskusija, atvejo analizė, praktinių situacijų modeliavimas, užduočių atlikimas, inscenizacija), savarankiškas darbas, tiriamieji metodai (informacijos paieška ir analizė)	Aktyvumas paskaitų ir seminarų metu, rašytinis dokumentas, tarptautinio ginčo inscenizacijos žodinis pristatymas, egzaminas raštu
--	---	---

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Dalyko apžvalga, įžanga į tarptautinį ginčų sprendimą. Istorinis kontekstas ir tendencijos. Derybos, mediacija, tyrimai, conciliacija. Ginčų sprendimas Jungtinėse Tautose	2	1	1				4	20	Akademines literatūros, teisinių dokumentų ir bylų skaitymas, internetinio turinio (Tarptautinio Teisingumo Teismo, Taikos Rūmų internetiniai puslapiai, JT audiovizualinė biblioteka, kiti dėstytojo nurodyti elektroniniai šaltiniai) peržiūra ir analizė
2. Tarptautinis Teisingumo Teismas: institucinė sandara	2		2				4	18	Akademines literatūros, teisinių dokumentų ir bylų skaitymas, internetinio turinio peržiūra ir analizė, užduočių atlikimas, pasiruošimas skirtingų arbitražo institucijų ir taisyklių prezentacijoms, diskusijoms
3. Tarptautinis Teisingumo Teismas: procesiniai aspektai ir praktika	2		2				4	18	Akademines literatūros, teisinių dokumentų ir bylų skaitymas, internetinio turinio peržiūra ir analizė, užduočių atlikimas, pasiruošimas prezentacijoms bei diskusijoms
4. Tarptautinis arbitražas: pagrindinės institucijos ir procedūros. Šiuolaikinės arbitražo problemos	2		2				4	18	Akademines literatūros, teisinių dokumentų ir bylų skaitymas, internetinio turinio peržiūra ir analizė, užduočių atlikimas, pasiruošimas prezentacijoms bei diskusijoms
5. Tarptautiniai ekonominiai ir prekybos ginčai, jų sprendimo būdai. Investicinio arbitražo reforma	2		2				4	18	Akademines literatūros, teisinių dokumentų ir bylų skaitymas, internetinio turinio peržiūra ir analizė, užduočių atlikimas, pasiruošimas prezentacijoms bei diskusijoms
6. Tarptautiniai ginčai aplinkos apsaugos srityje	2		2				4	18	Akademines literatūros, teisinių dokumentų ir bylų skaitymas, internetinio turinio peržiūra ir analizė, užduočių atlikimas, pasiruošimas prezentacijoms bei diskusijoms
7. Tarptautinis Baudžiamasis Teismas	2		2				4	18	Akademines literatūros, teisinių dokumentų ir bylų skaitymas, internetinio turinio peržiūra ir analizė, užduočių atlikimas, pasiruošimas prezentacijoms bei diskusijoms
8. Tarptautinio proceso inicijavimas, jurisdikcija, laikinosios priemonės, tretieji asmenys procese	2		2				4	18	Akademines literatūros, teisinių dokumentų ir bylų skaitymas, internetinio turinio peržiūra ir analizė, procesinių dokumentų rengimas, pasiruošimas tarptautinio ginčo inscenizacijai bei diskusijoms
9. Įrodymai, liudininkai ir ekspertai tarptautiniame procese	2		2				4	18	Akademines literatūros, teisinių dokumentų ir bylų skaitymas, internetinio turinio peržiūra ir analizė, užduočių atlikimas, procesinių dokumentų rengimas,

									pasiruošimas prezentacijoms bei diskusijoms
10. Prezentavimas, argumentavimas ir įtikinėjimas, naujausių technologijų įtaka ginčų sprendimui	2		2				4	18	Akademines literatūros, teisinių dokumentų ir bylų skaitymas, internetinio turinio peržiūra ir analizė, užduočių atlikimas, procesinių dokumentų rengimas, pasiruošimas prezentacijoms bei diskusijoms
11. Tarptautinių sprendimų pripažinimas ir vykdymas. Valstybių imunitetas	2		2				4	18	Akademines literatūros, teisinių dokumentų ir bylų skaitymas, internetinio turinio peržiūra ir analizė, užduočių atlikimas, prezentacijos, procesinių dokumentų rengimas, pasiruošimas tarptautinio ginčo inscenizacijai bei diskusijoms
12. Tarptautinio ginčo inscenizacija	2		2				4	20	Akademines literatūros, teisinių dokumentų ir bylų skaitymas, internetinio turinio peržiūra ir analizė, užduočių atlikimas, procesinių dokumentų rengimas, pasiruošimas tarptautinio ginčo inscenizacijai, prezentacijoms bei diskusijoms
Iš viso	24	1	23				48	220	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Aktyvus įsitraukimas paskaitų ir seminarų metu	20	Semestro metu	Vertinamas rezultatyvus proaktyvus dalyvavimas diskusijose, užduočių atlikimas pasitelkiant studijuojamą medžiagą, problemų formulavimas ir jų sprendimų siūlymas, turiningų kritinių pastabų teikimas ir kitų diskusijos dalyvių komentavimas, atsakymai į pateiktus klausimus, tinkamas studijuojamų šaltinių taikymas. Studentui leidžiama laikyti egzaminą dalyvavus ne mažiau kaip 2/3 seminarų. Už didesnę praleistų seminarų dalį privaloma atsiskaityti seminarų dėstytojų nustatyta tvarka semestro metu iš anksto susitarus per dėstytojo priėmimo laiką. Atsiskaitymo forma priklauso nuo praleistų seminarų temos ir tuo metu seminaruose vykdytos veiklos.
Dalyvavimas tarptautinio ginčo inscenizacijoje: procesinio dokumento rengimas ir žodinis pristatymas	40	Semestro pabaigoje	Studentai rengia individualius procesinius dokumentus tarptautinio ginčo inscenizacijai. Atskiri procesiniai dokumentai reprezentuoja tam tikrą proceso etapą, studentai gilina į to etapo probleminius aspektus, prisitaiko prie duotos faktinės situacijos ir ieško optimaliausių sprendimų. Po procesinių dokumentų rengimo etapo organizuojama tarptautinio ginčo teismo posėdžio inscenizacija, kurios metu studentai pristato šalių pozicijas žodžiu. Dalyvavimas tarptautinio ginčo inscenizacijoje vertinamas 1-10 balų sistemoje (gautas įvertinimas dauginamas iš 0,4). Vertinami šie procesinio dokumento ir žodinio pristatymo aspektai: 1. Forma (nuoseklus ir tvarkingas formatavimas, paragrafai numeruojami, aiškūs argumentai ir logiška struktūra, vaizdinga ir sklandi kalba, neišeinama iš bylos rėmų, argumentai išsakomi glaustai ir nesikartojant, tinkamos vizualinės priemonės, vartojami tinkami teisiniai terminai) – iki trijų balų; 2. Turinys (bylos faktų ir taikytinos teisės išmanymas, analizė originali ir išsami, sistemiška, tikslus svarbiausių bylos problemų ir klausimų identifikavimas, pateikiami reikalingi argumentai, informacija išbaigta, atsižvelgiama į kitos šalies argumentus/klausimus ir tinkamai į juos atsakoma) – iki keturių balų; 3. Naudojami įvairūs ir autoritetingi teisiniai šaltiniai (remiamasi nacionalinės ir tarptautinės teisės normomis, įvairių teismų praktika, teisės doktrina, tinkamas citavimas) – iki trijų balų.
Egzaminas raštu	40	Semestro pabaigoje	Vertinami studentų atsakymai raštu į vieną atviro tipo teorinį arba probleminį klausimą. Egzaminas vertinamas 1-10 balų sistemoje (gautas įvertinimas dauginamas iš 0,4): 9-10 balai: puikios žinios ir gebėjimai. Atsakymas argumentuotas, sklandžiai ir aiškiai išdėstyta visa reikiama informacija, teisinga santykių kvalifikacija, identifikuota problematika, pateikiamas jos

			įvertinimas, nurodomi visi aktualūs šaltiniai, kuriais yra remiamasi; 7-8 balai: geros žinios ir gebėjimai. Studento atsakymas atitinka keliamus reikalavimus, tačiau yra dalinių trūkumų (nenurodomos naujausios mokslo tendencijos, nurodomi tik pagrindiniai šaltiniai, kuriais yra remiamasi atsakant į klausimus ir pan.); 5-6 balai: vidutinės žinios ir gebėjimai. Atsakyme yra nemažai fakto ar interpretacijos klaidų, informacija išdėstoma nesklandžiai, įvardijama ne visa problematika; 0-4 balai: netenkinami minimalūs reikalavimai. Yra esminių klaidų. Studentas negali pademonstruoti žinių bei gebėjimų (informacija pateikiama nestruktūrizuotai, nedemonstruojamas kritinis požiūris, analizė neišsami, netinkamai įvertinta arba identifikuota problematika, nurodomi ne visi pagrindiniai šaltiniai, kuriais buvo remtasi ir pan.).
--	--	--	--

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Collier, John Greenwood, & Lowe, Vaughan	2002	Ginčų sprendimas tarptautinėje teisėje: Institucijos ir procedūros		Vilnius: Eugrimas
Merrills, John Brabandere, Eric De	2022	International Dispute Settlement (7th ed.)		Cambridge University Press
Tanaka, Yoshifumi	2018	The Peaceful Settlement of International Disputes		Cambridge University Press
Crawford, James	2012	Brownlie's Principles of Public International Law		Oxford University Press
The International Court of Justice	2019	The International Court of Justice. Handbook		https://www.icj-cij.org/public/files/publications/handbook-of-the-court-en.pdf
The UN	1992	The UN Handbook on Peaceful Settlement of Disputes		http://legal.un.org/cod/books/HandbookOnPSD.pdf
Sands, Phillip et al.	2012	Principles of International Environmental Law		Cambridge University Press
JT		Teismai ir Tribunolai, JT audiovizualinės bibliotekos paskaitų ciklas apie tarptautinį ginčų sprendimą		https://legal.un.org/avl/ls/courtsandtribunals.html
Papildoma literatūra				
Christian J Tams, Antonios Tzanakopoulos (ed.)	2022	The Settlement of International Disputes: Basic Documents.		Hart Publishing
Shaw, Malcolm	2017	International Law		Cambridge University Press
Lew, Julian DM, Mistelis, Loukas A, Kröll, Stefan M	2003	Comparative International Commercial Arbitration		Kluwer Law International
Emmanuel Gaillard	2016	Tarptautinio arbitražo teisės teorija		Valiūnas ir partneriai Ellex
Rimantas Daujotas	2015	Tarptautinė investicijų teisė ir arbitražas		Eugrimas
Remigijus Jokubauskas	2020	Užsienio teismų sprendimų pripažinimas ir leidimas vykdyti Lietuvos Respublikoje		Mykolo Romerio universitetas